

PŘÍMÁ a NEPŘÍMÁ PODPORA VaV v PODNIKATELSKÉM SEKTORU z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ

Hana Peroutková

Společný seminář TC AV ČR a ČSÚ

Technologické centrum AV ČR, Praha

20. duben 2012

TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRO VEŘEJNOU PODPORU VaV

- Veřejná podpora VaV je poskytována ve všech vyspělých státech.
- Ospravedlnění veřejné podpory spočívá v povaze VaV a jeho výstupů jako ekonomického statku:

- non-rival good (nedělitelný statek) – spotřeba jedním uživatelem nesnižuje úroveň spotřeby dalšího uživatele
- spillover effect – znalost má povahu pozitivní externality
- vysoká míra risku spojená s investicemi do VaV

⇒ **Bez vládních zásahů by došlo k podfinancování VaV, neboť firmy nemají zajištěný očekávaný výnos z investice.**

- 2 druhy podpory VaV:
  - Přímá podpora VaV – poskytnutí veřejných prostředků na určité výzkumné záměry či projekty
  - Nepřímá podpora VaV – ve formě daňových pobídek a úlev, urychleného odpisování, zvýhodněných úvěrů, podpory rizikového kapitálu, apod.

PŘÍMÁ VEŘEJNÁ PODPORA VaV V ČESKÉ REPUBLICĚ

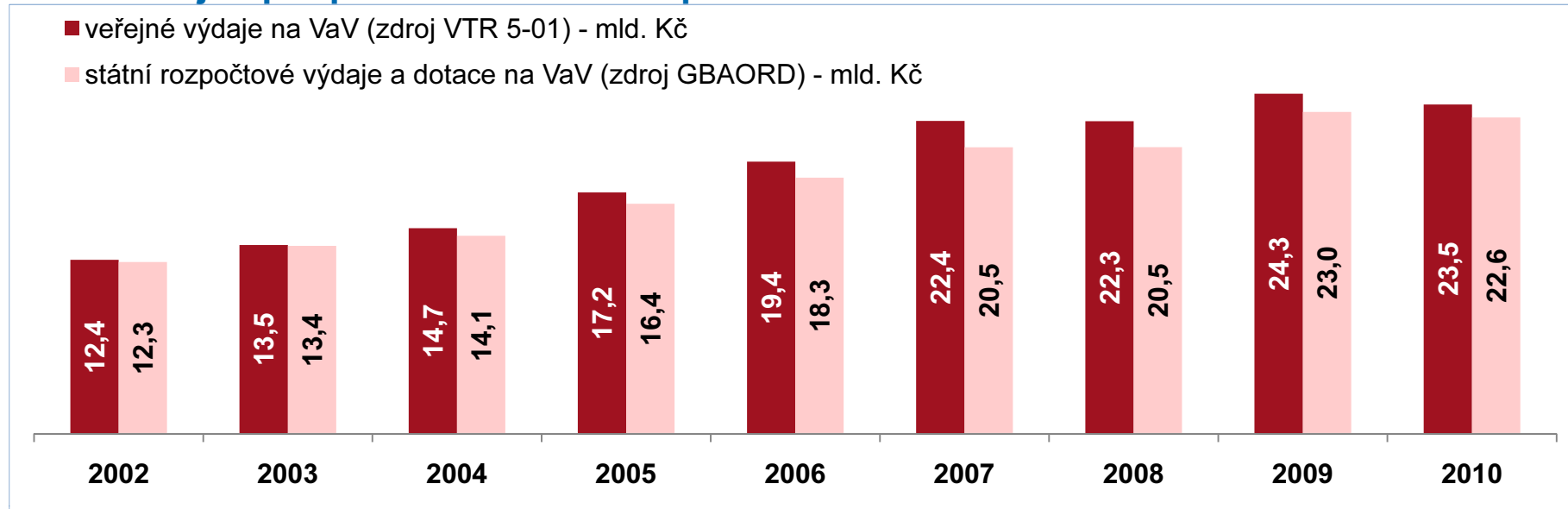
- Poskytována na základě zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře VaV z veřejných prostředků
- Podpora základního, aplikovaného i experimentálního VaV
- Zaměřena na cíle a oblasti definované v Národní politice výzkumu, vývoje a inovací schválené vládou
- Druhy přímé podpory:
  - podpora grantových a programových projektů
  - podpora specifického výzkumu na VŠ
  - podpora velkých infrastruktur
  - podpora dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumných organizací
  - podpora mezinárodní spolupráce ve VaV
  - spolufinancování operačních programů v oblasti VaV
- Výhody přímé podpory VaV:
  - podpora zaměřená na určité předem definované cíle, jejichž naplnění by mělo přinést nejvyšší společenské výnosy
  - projekty by měly být předem prověřeny a v průběhu zpracování kontrolovány
- Nevýhody přímé podpory VaV:
  - vysoké finanční náklady spojené s administrací žádostí, selekční procedurou a následnou kontrolou projektů

ÚDAJE O PŘÍMÉ VEŘEJNÉ PODPOŘE VaV

- Existují 2 zdroje údajů o přímé veřejné podpoře VaV:
  - ČSÚ – šetření o výzkumu a vývoji (VTR 5-01) – údaje od příjemců podpory
  - Databáze RVVal – státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV (GBAORD) – údaje od poskytovatelů podpory

Přímá veřejná podpora VaV v České republice

Zdroj: ČSÚ, VTR 5-01 a GBAORD

■ Příčiny odlišnosti údajů:

- odlišné zpravodajské jednotky
- odlišné zachycení finančních toků v účetnictví (rezervní fondy)
- údaje GBAORD zahrnují i veřejné prostředky vydané do zahraničí
- odlišné zachycení finanční prostředků na VaV ze Strukturálních fondů EU díky jejich přerozdělování tuzemskými řídicími orgány

NEPŘÍMÁ VEŘEJNÁ PODPORA VaV V ČESKÉ REPUBLICE

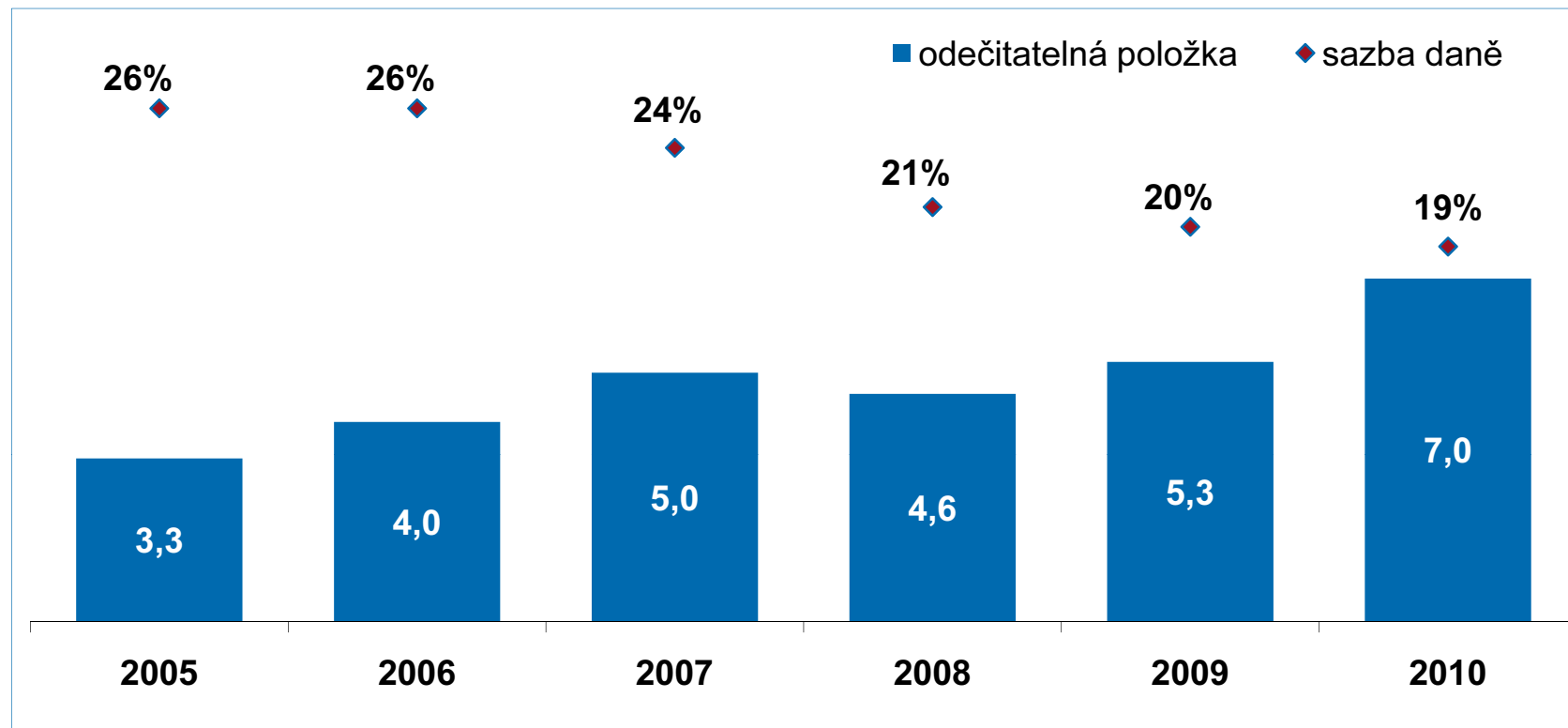
- Uplatňováno v ČR od roku 2005 jako odečet od základu daně z příjmu ve výši 100 % výdajů na VaV v daném zdaňovacím období
- Upraveno § 34 odst. 4 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu a pokynem D-28 Ministerstva financí ČR
- Hlavní podmínky:
  - výdaje k odečtu musí být evidovány odděleně
  - odečet nelze uplatnit na služby a nehmotné výsledky VaV pořízené od jiných osob
  - odečet nelze uplatnit na výdaje, na které byla i jen z části poskytnuta přímá podpora z veřejných zdrojů
- Výhody nepřímé podpory VaV:
  - plošné využití bez narušení konkurenčního prostředí
  - není zaměřena na určité oblasti, proto nedochází k rigidní tržní alokaci investic a firmy alokují své prostředky efektivněji
  - administrativně a finančně méně náročná
- Nevýhody nepřímé podpory VaV:
  - komplikovaná predikce očekávaných daňových příjmů
  - složitější daňová legislativa

ÚDAJE O NEPŘÍMÉ VEŘEJNÉ PODPOŘE VaV

- Údaje o odečitatelné položce pochází z daňových přiznání, tj. administrativní údaje shromážděné Ministerstvem financí ČR od jednotlivých finančních úřadů
- Nepřímá podpora VaV = (suma odečitatelných položek) x (příslušná daňová sazba)

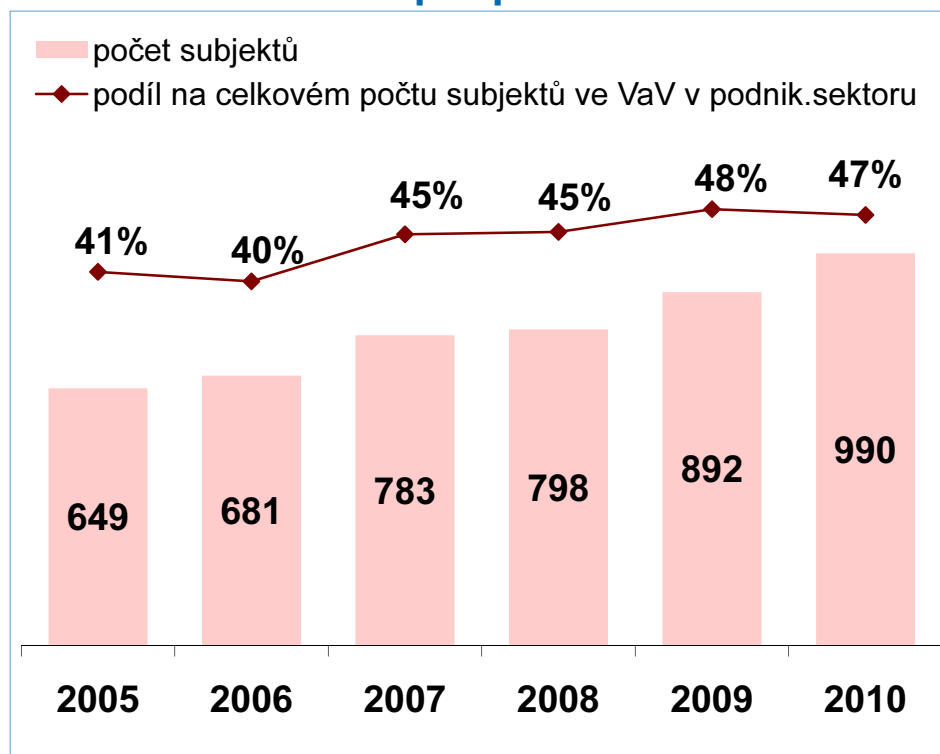
Souhrn odečitatelných položek na VaV (mld. Kč) a daňová sazba v České republice

Zdroj: Ministerstvo financí ČR a ČSÚ

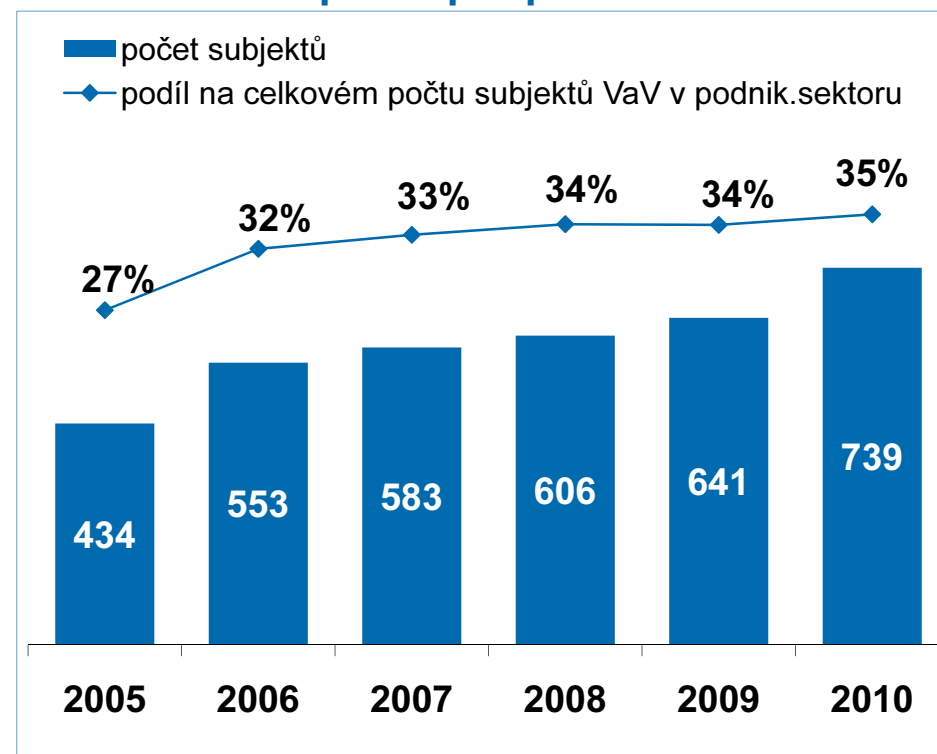
SUBJEKTY S VEŘEJNOU PODPOROU VaV

Přímá podpora VaV

Zdroj: ČSÚ, VTR 5-01

Nepřímá podpora VaV

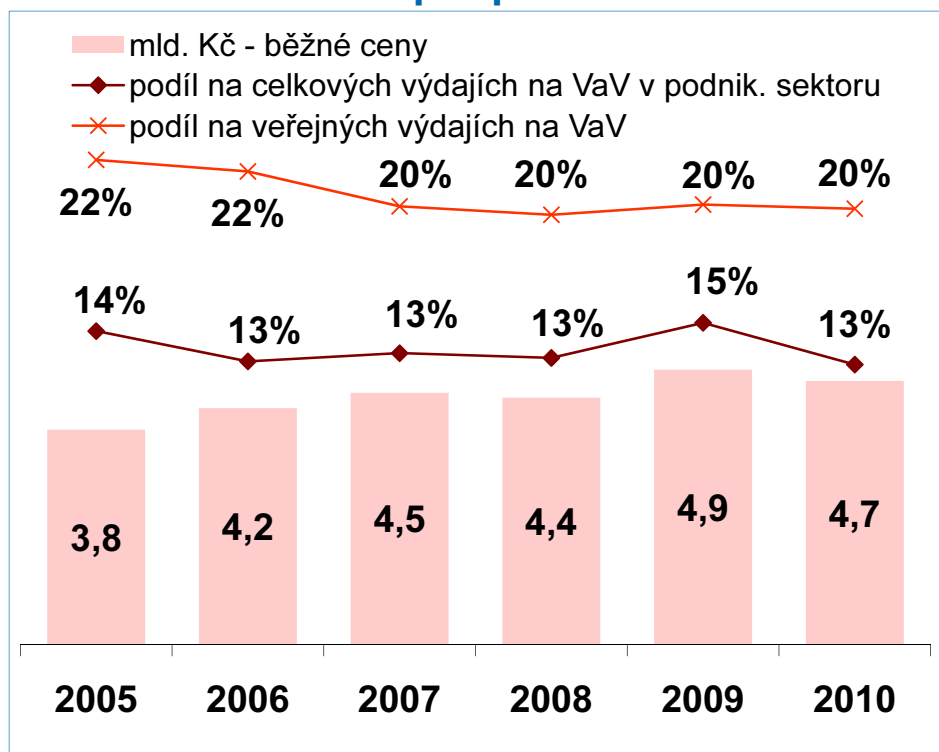
Zdroj: Ministerstvo financí ČR a ČSÚ

- V roce 2010 získalo celkově přímou či nepřímou veřejnou podporu na VaV 1 579 subjektů podnikatelského sektoru (tj. 74 % subjektů provádějících VaV v podnikatelském sektoru).
- Mezi subjekty s přímou i nepřímou veřejnou podporou VaV početně dominovaly především soukromé domácí podniky, malé podniky a podniky ze zpracovatelského průmyslu.
- U přímé podpory VaV navíc bylo početně nejvíce podniků s podporou v rozmezí 1-4,9 mil. Kč (411 subjektů, 40 %) a u nepřímé podpory subjektů s nepřímou podporou VaV menší než 1 mil. Kč (563 subjektů, 76 %).

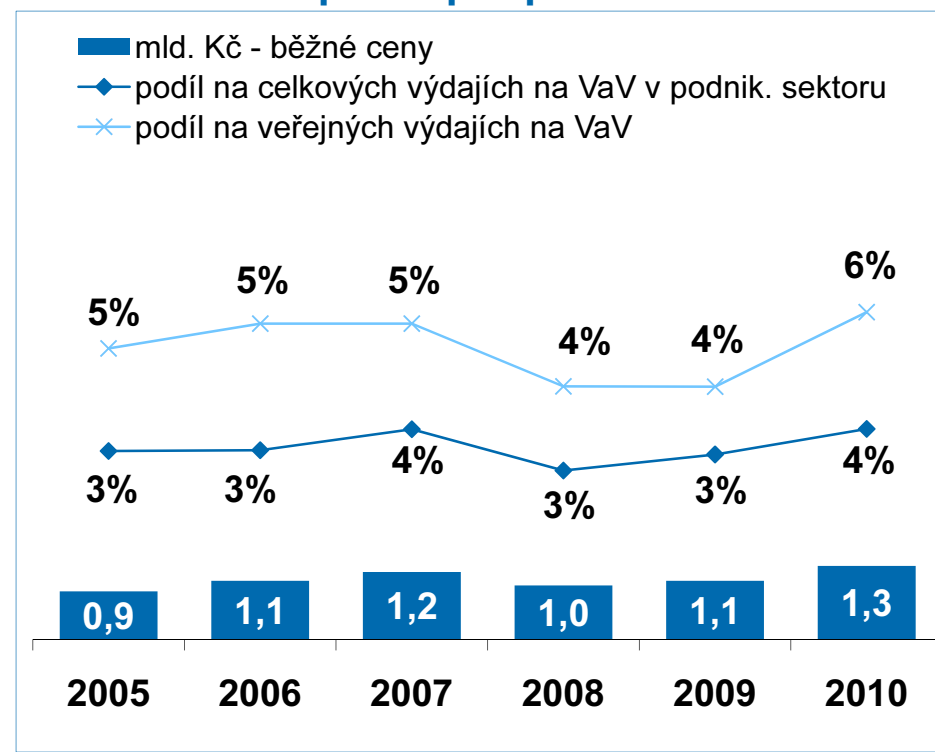
VEŘEJNÁ PODPORA VaV

Přímá podpora VaV

Zdroj: ČSÚ, VTR 5-01

Nepřímá podpora VaV

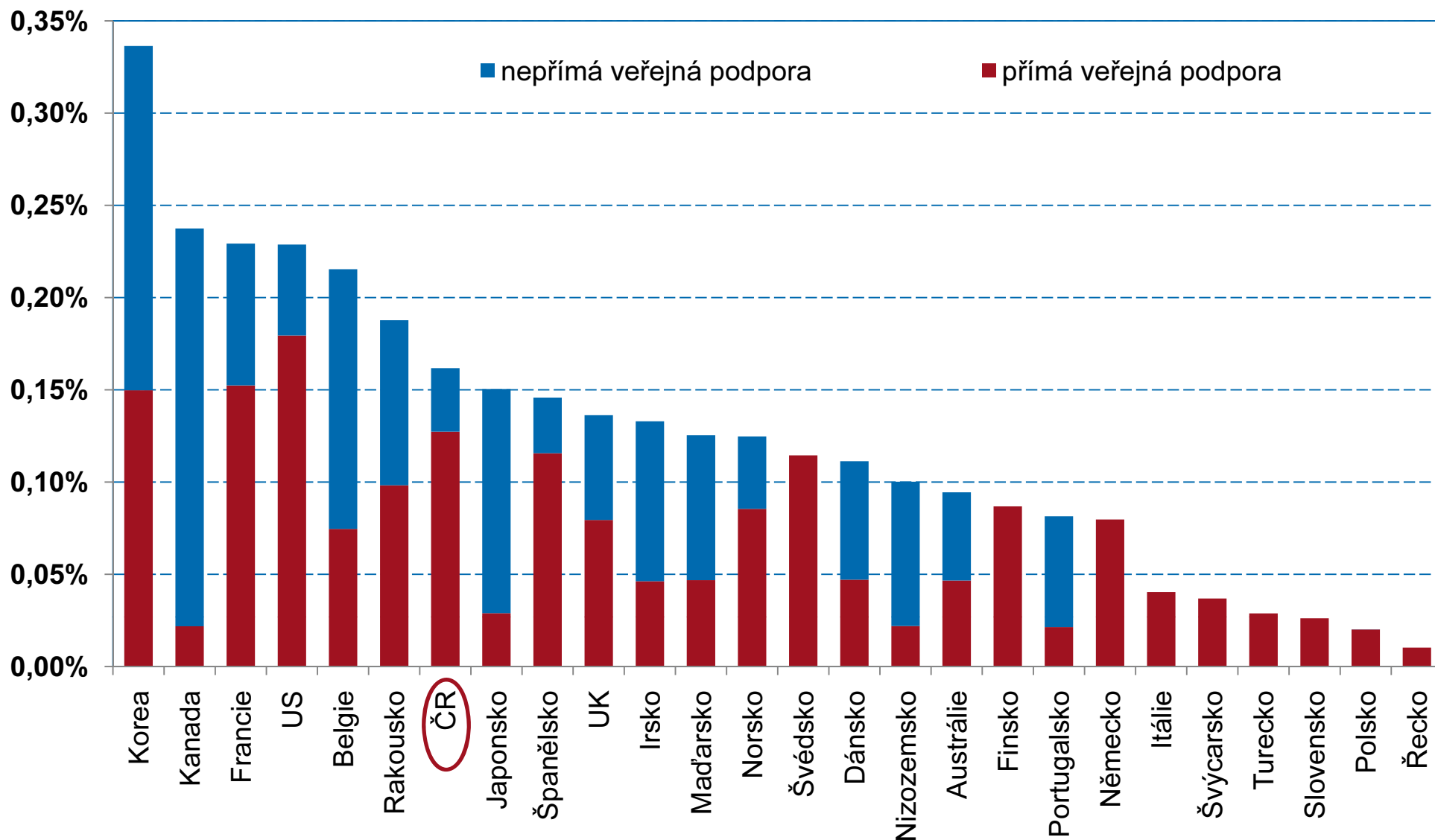
Zdroj: Ministerstvo financí ČR a ČSÚ

- Celkem činila přímá i nepřímá podpora VaV v podnikatelském sektoru v roce 2010 **6 mld. Kč**, což znamenalo 0,5 % státního rozpočtu.
- Celková veřejná podpora VaV v podnikatelském sektoru rostla mezi roky 2005-2010 průměrným reálným meziročním tempem rovným 3,5 % (přímá 2,6 % a nepřímá 7,3 %).
- V roce 2010 klesla přímá podpora VaV reálně o 3 %, zatímco nepřímá podpora VaV vzrostla i přes další pokles daňové sazby reálně o 27 %.

VEŘEJNÁ PODPORA VaV Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ V PODNIKATELSKÉM SEKTORU JAKO PODÍL NA HDP, 2008

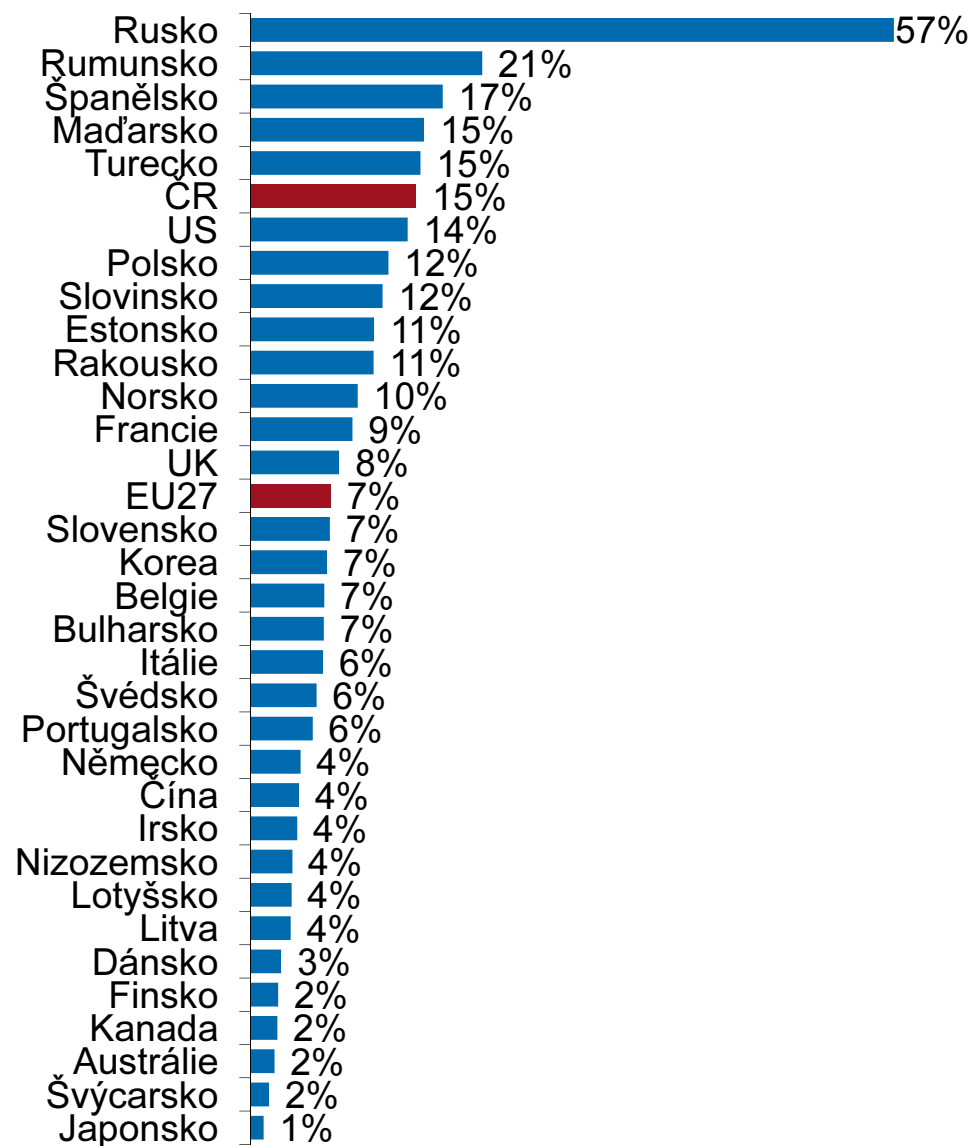
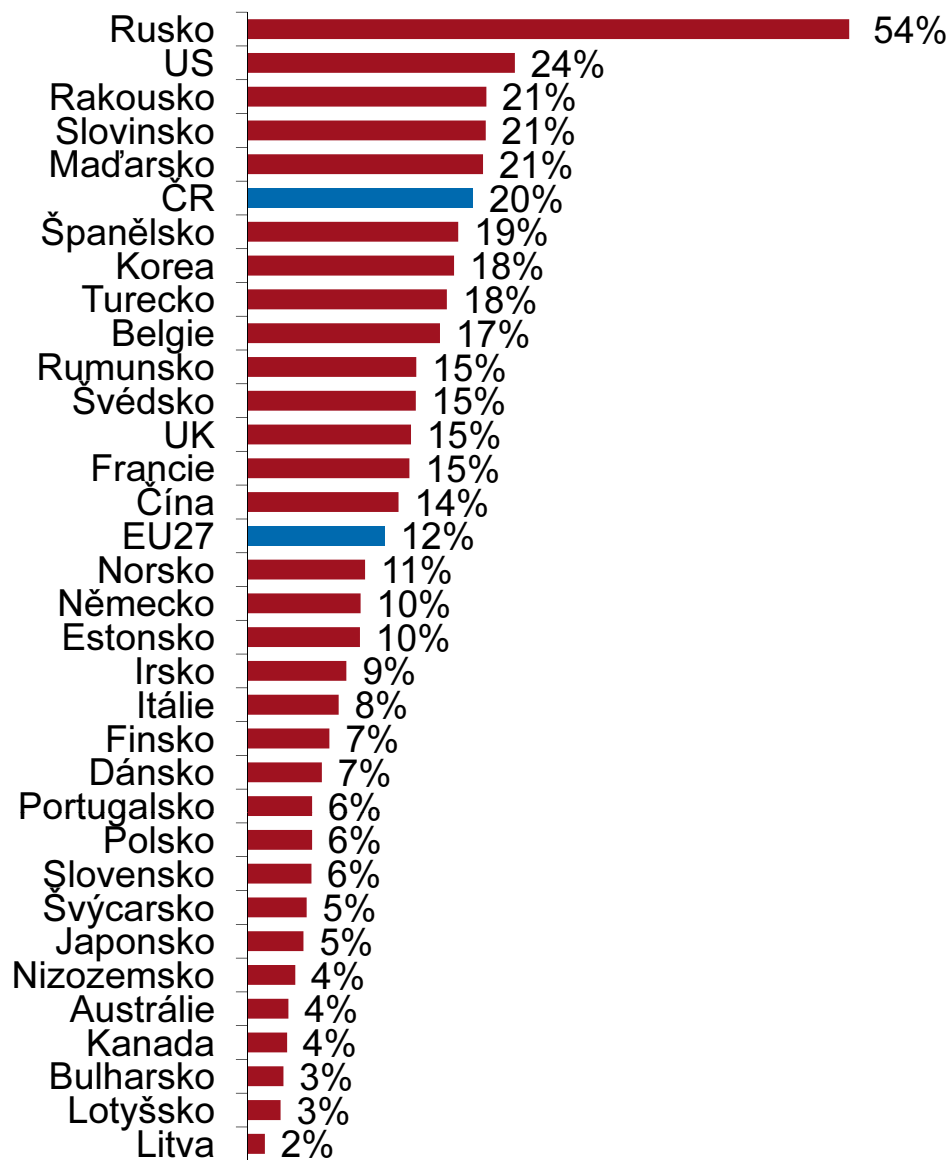

Zdroj: OECD

PŘÍMÁ VEŘEJNÁ PODPORA VaV V MEZINÁRODNÍM SROVNÁNÍ (2009)

Jaká část z veřejných zdrojů byla alokována do podnikatelského sektoru?

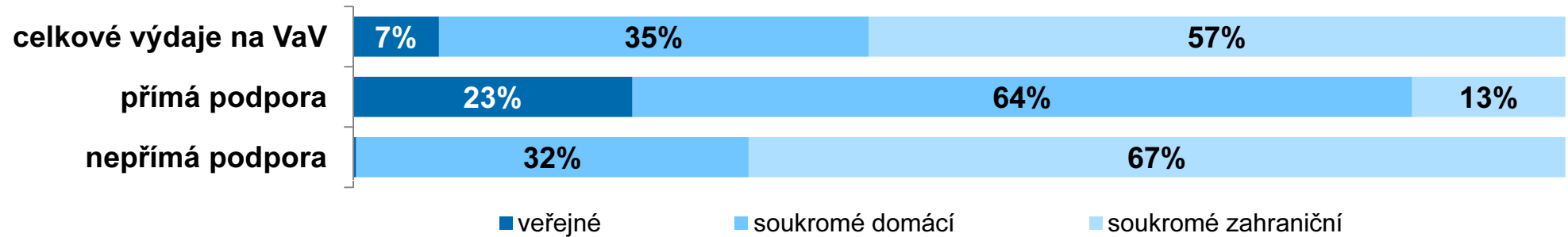
Jakou část tvořily veřejné zdroje na celkových výdajích na VaV v podnikatelském sektoru?

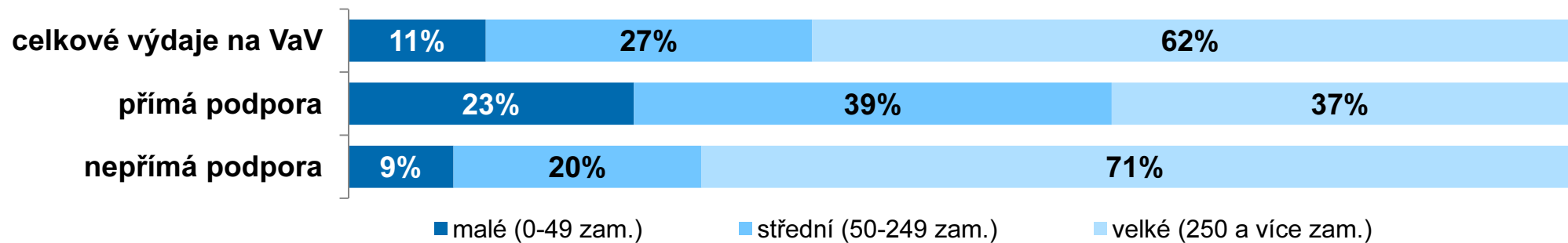
Zdroj: OECD MSTI 2011-2

STRUKTURA VÝDAJŮ NA VaV V PODNIKATELSKÉM SEKTORU V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2010

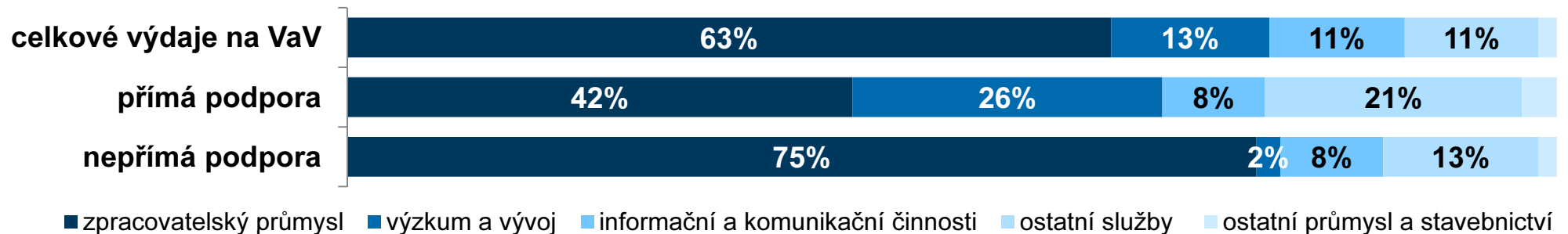
a) podle vlastnictví podniku

b) podle velikosti podniku

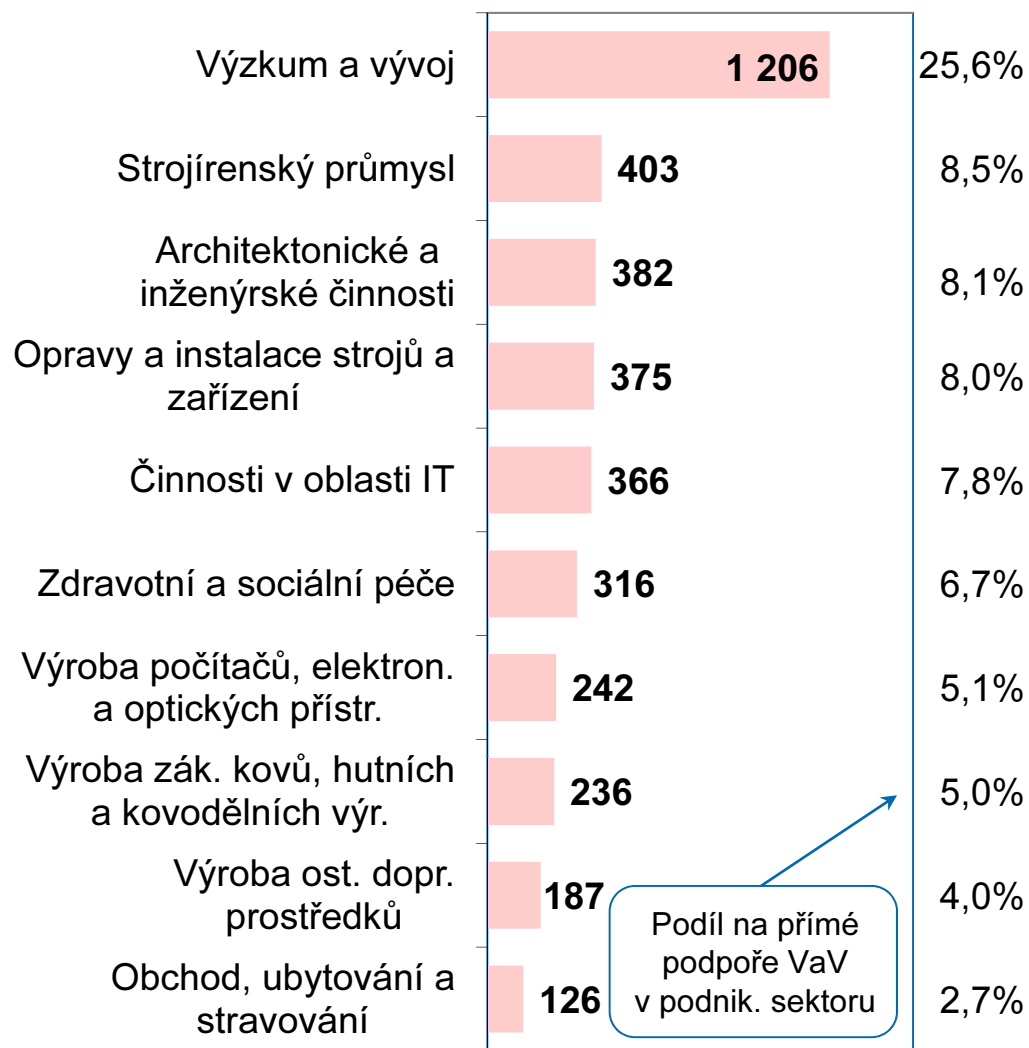
c) podle vybraných sekcí ekonomické činnosti

Zdroj: Ministerstvo financí ČR a ČSÚ, VTR 5-01

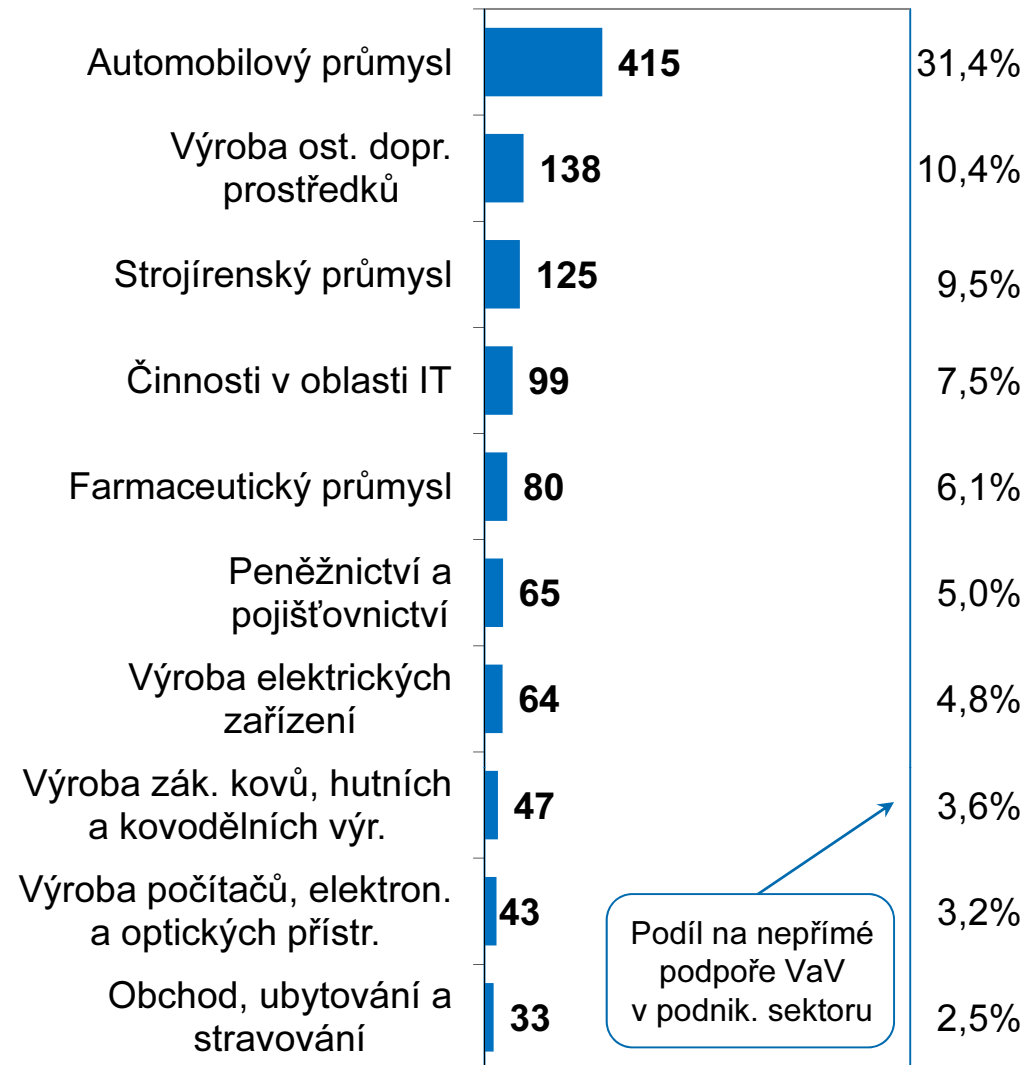
PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ PODPORA VaV PODLE HLAVNÍCH EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ V ROCE 2010

Přímá podpora VaV (mil. Kč)

Zdroj: ČSÚ, VTR 5-01

Nepřímá podpora VaV (mil. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí ČR a ČSÚ

KDE NALEZNETE DALŠÍ ÚDAJE?

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje

TABULKOVÁ ČÁST

- > Ukazatele výzkumu a vývoje za Českou republiku celkem
- > Ukazatele výzkumu a vývoje za podnikatelský sektor České republiky
- > Ukazatele výzkumu a vývoje za vládní sektor České republiky
- > Ukazatele výzkumu a vývoje za vysokoškolský sektor České republiky
- > Ukazatele výzkumu a vývoje podle krajů ČR

GRAFICKÁ ČÁST

Česká republika

- > Výzkum a vývoj v ČR za rok 2010 - grafický přehled za jednotlivé sektory
- >   Spolupráce mezi sektory v oblasti VaV v ČR za rok 2010
- >   Výdaje na VaV - základní ukazatele za ČR v letech 2000-2010
- >   Zaměstnanci VaV - základní ukazatele za ČR v letech 2001-2010
- > Výdaje na VaV v krajích ČR za rok 2010 - kartogramy
- > Zaměstnanci VaV v krajích ČR za rok 2010 - kartogramy

Letáčky

- > Výdaje na výzkum a vývoj
- > Zaměstnanci výzkumu a vývoje
- > Výzkumní pracovníci
- > Výzkum a vývoj v podnikatelském sektoru
- > Výzkum a vývoj ve vládním sektoru
- > Výzkum a vývoj ve vysokoškolském sektoru

Mezinárodní srovnání

- > Výdaje na VaV - mezinárodní srovnání v grafech
- > Zaměstnanci VaV - mezinárodní srovnání v grafech

ANALYTICKÁ ČÁST

- > [Vysokoškolský výzkum a vývoj](#)
- >   Veřejná podpora výzkumu a vývoje
- > Nepřímá podpora výzkumu a vývoje v podnikatelském sektoru **Nově**

Děkuji za pozornost

hana.peroutkova@czso.cz